

Edmund Mazur

Organizacja adwokatury w latach 1918-1988

Palestra 32/11-12(371-372), 20-41

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EDMUND MAZUR

ORGANIZACJA ADWOKATURY W LATACH 1918—1988

1. Dokładne odtworzenie organizacji oraz terytorialnego zakresu działania izb adwokackich w okresie 1918-1939 oraz tuż po wojnie w latach 1944—1950 napotyka znaczne trudności. Krótki czas na przygotowanie wydawnictwa z okazji 70-lecia adwokatury uniemożliwił penetrację archiwów resortowych, wojewódzkich czy państwowych. W archiwach tych można niewątpliwie znaleźć wiele interesujących danych — być może trud ten podejmą następcy. Te same powody uniemożliwiły penetrację bibliotek (wszelkiego rodzaju i typów). Dane zawarte w tym dziale oparto na dostępnej literaturze przedmiotu, na danych Naczelnej Rady Adwokackiej, okręgowych rad adwokackich oraz na własnych opracowaniach i notatkach.

Trudności w tym zakresie potęguje fakt, że zasięg terytorialny izb adwokackich w latach 1918—1950 był oparty na ówczesnej organizacji sądownictwa, natomiast od roku 1950 do chwili obecnej jest on oparty na podziale administracyjnym państwa. Do tego trzeba uwzględnić zmiany granic państwa w wyniku pierwszej i drugiej wojny światowej.

2. W okresie zaborów aż do czasu odzyskania niepodległości adwokatura polska nie miała odrębnej organizacji samorządowej i była podporządkowana ustrojowi adwokatury państw zaborczych: Rosji, Prus i Austrii. W zaborze rosyjskim obowiązywała ustawa z roku 1864, przewidująca powołanie rad obrończych. Zostały one powołane w rdzennej Rosji, natomiast na terenie byłego Królestwa Kongresowego rady takie nie zostały powołane. Adwokaci polscy wielokrotnie podejmowali różne inicjatywy zmierzające do powołania samorządu, ale starania te nie zostały uwieńczone powodzeniem. Powstawały natomiast instytucje zastępcze (nieoficjalne i oficjalne) w postaci kas pomocy, kół zainteresowań, stowarzyszeń, samokształcenia itp.

W zaborze pruskim adwokatura była podporządkowana przepisom ustawy z roku 1878. Nieliczni adwokaci polscy musieli się podporządkować rygorystycznym przepisom pruskim i nie mieli organizacji zastępczych.

W zaborze austriackim była sytuacja inna, przepisy były bardziej liberalne. Adwokatura była podporządkowana przepisom ustawy z roku 1849 ze zmianą wprowadzoną w roku 1868. Istniały tam izby adwokackie w Cieszynie, Krakowie, Lwowie, Przemyślu i Samborze.

Przez cały okres zaborów adwokatura polska walczyła o narodową odrębność i samorządność. Walka ta toczyła się w każdym zaborze na różnych płaszczyznach, za pomocą środków wówczas możliwych i dostępnych. Mimo rozdarcia kraju obserwujemy silne dążenia integracyjne i unifikacyjne. Adwokaci polscy periodycznie spotykali się na różnych zebraniach i zjazdach, radząc nad sprawami zawodu i państwa i przygotowując się w ten sposób do działania w niepodległej Polsce, w powstanie

której nigdy nie wątpili. Działania te nasiliły się w okresie pierwszej wojny, przybierając różne formy. W Warszawie grono znanych adwokatów polskich opracowało projekt ustawy o adwokaturze, który prawie w niezmienionej postaci przybrał formę podpisanego przez Naczelnika Państwa dekretu z dnia 24.XII.1918 r. w przedmiocie Statutu tymczasowego palestry Państwa Polskiego (Dz. P. P.P. Nr 22, poz. 75). Przepisy tego dekretu obowiązywały adwokaturę w byłym Królestwie Kongresowym i według nich adwokatura zorganizowała się w okręgu warszawskim i lubelskim. W roku 1922 przepisy dekretu zostały rozciągnięte na tzw. Ziemie Wschodnie i obowiązywały adwokaturę zorganizowaną w Izbie łuckiej i Izbie wileńskiej. Adwokatury zaś byłego zaboru austriackiego i pruskiego działały nadal według przepisów państw zaborczych, przystosowanych i zmodyfikowanych przez ustawodawstwo polskie. Trzeba tu jeszcze dodać, że w izbach b. zaboru austriackiego na ich czele stał prezydent, natomiast w izbach b. zaboru pruskiego — przewodniczący. Zwyczajowo jednak używano nazewnictwa dziekan, wprowadzonego przez dekret z roku 1918. Taka sytuacja istniała do 1.XI.1932 r., tj. do czasu wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7.X.1932 r.-Prawo o ustroju adwokatury (Dz. U. Nr 86, poz. 733).

Terytorialnie istniejące do tego czasu izby adwokackie zostały przystosowane do okręgu działania sądów apelacyjnych, z wyjątkiem jednak, gdy chodzi o Izby: w Cieszynie, Przemyślu i Samborze (ich dalsze funkcjonowanie uzasadniały względy historyczne). Do roku 1932 istniały więc Izby adwokackie: w Cieszynie, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łucku, Lwowie, Poznaniu, Przemyślu, Samborze, Toruniu, Warszawie i Wilnie. Po wejściu w życie wymienionego rozporządzenia z 1932 r. uległy likwidacji Izby: w Cieszynie — włączono ją do Izby katowickiej, w Łucku — włączono ją do Izby lubelskiej oraz w Przemyślu i w Samborze — obie włączono do Izby lwowskiej. Taki stan organizacyjny izb adwokackich istniał do wojny 1939 r.

3. Badając przedwojenne źródła historyczne, napotyka się różne nazewnictwo izb i rad adwokackich. Otóż okazuje się, że dekret z 1918 roku i rozporządzenie z 1932 r. nie określały precyzyjnie nazwy izby i rady adwokackiej. Określały tylko ogólnie, że w okręgu sądu apelacyjnego działa izba adwokacka. W związku z tym używano różnych nazw i pieczęci. Poprawnie nazwa powinna brzmieć: Izba (rada) adwokacka okręgu sądu apelacyjnego w (...). Spotyka się jednak i inne nazwy, jak np.: Izba (rada) adwokacka w (...) lub Okręg izby (rady) adwokackiej w (...). Dopiero ustawa z roku 1938 wprowadziła tu nazwę jednoznaczną. W okręgu każdego sądu apelacyjnego istniała izba adwokacka, a jej organem była okręgowa rada adwokacka.

4. Po wojnie nadal obowiązywała ustawa z roku 1938 i zakres terytorialny izb adwokackich był identyczny z okręgami sądów apelacyjnych. Nowe granice państwowe oraz inny podział administracyjny wymagał powstawania nowych sądów apelacyjnych, a konsekwentnie za tym — nowych izb i rad adwokackich. W roku 1950 następuje reorganizacja administracji i sądownictwa. Ostatecznie ukształtowało się 17 województw. W związku z reorganizacją sądownictwa zniesiono sądy apelacyjne, okrę-

gowe i grodzkie, wprowadzono dwuinstancyjność oraz sądy powiatowe i wojewódzkie.

Powstaje nowa ustawa o ustroju adwokatury z dnia 27.VI.1950 r. (tekst jednol.: Dz. U. z 1959 r. Nr 8, poz. 41), która wprowadza nową formę wykonywania zawodu w zespołach adwokackich. W siedzibie każdego sądu wojewódzkiego funkcjonuje wojewódzka izba adwokacka, a jej organem jest rada adwokacka. Dopiero ustawa z dnia 26.V.1982 r.-Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124) zerwała z podziałem administracyjnym stanowiąc, że izba adwokacka istnieje na terenie jednego lub kilku województw, i przywracając radzie adwokackiej przydomek okręgowej.

Izby adwokackie

1. Izba Adwokacka w Białymstoku

Przed II wojną światową Białostoczczyzna nie miała izby adwokackiej. Jej północna część (obecnie woj. suwalskie) należała terytorialnie do Sądu Apelacyjnego w Wilnie (Sąd Okręgowy w Grodnie z powiatami w Augustowie, Grodnie, Słonimie, Suwałkach i Wołkowysku). Część środkowa i zachodnia należała terytorialnie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (Sąd Okręgowy w Białymstoku z powiatami w Białymstoku, Bielsku, Sokółce oraz Sąd Okręgowy w Łomży z powiatami w Łomży, Makowie, Ostrołęce, Ostrowi Maz., Szczuczynie, Wysokiem Maz.). W związku z tym adwokaci zamieszkujący na tych terenach należeli do Izby warszawskiej i Izby wileńskiej.

Po wojnie cała Białostoczczyzna należała terytorialnie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie, a adwokaci wchodzili w skład Izby warszawskiej.

W związku z reorganizacją administracji i sądownictwa, Minister Sprawiedliwości w dniu 17.I.1951 r. powołał do życia Wojew. Izbę Adwokacką w Białymstoku. Trzeba podkreślić, że prace przygotowawcze trwały kilka miesięcy ze znaczącym udziałem Rady Adwokackiej w Warszawie. Izba białostocka terytorialnie obejmowała obecne województwo białostockie, łomżyńskie i suwalskie. Tak jest również w chwili obecnej.

W Izbie białostockiej działa obecnie 12 zespołów adwokackich.

Dziewięćmi Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Józef Burak — od I.1951 do VI.1952,
2. Sergiusz Dek — od VI.1952 do XI.1958,
3. Feliks Krajewski — od XI.1958 do V.1964,
4. Bronisław Daniszewski — od V.1964 do III.1972,
5. Ireneusz Boliński — od III.1972 do V. 1983,
6. Witold Powichrowski — od V.1983 do X.1986,
7. Zbigniew T. Horbaczewski — od X.1986 — nadal.

2. Izba Adwokacka w Bielsku-Białej

Ponowna reorganizacja administracji (przejście na dwustopniowość i powstanie 49 województw) w roku 1975 oraz reorganizacja sądownictwa

(powstanie sądów rejonowych i wojewódzkich) stworzyły konieczność dostosowania do niej struktury organizacyjnej adwokatury. W związku z tym Naczelna Rada Adwokacka uchwałą z dnia 14.VI.1975 r. (Palestra nr 7—8/75) powołała siedem nowych izb adwokackich. Prezydium NRA uchwałą z dnia 19.VI.1975 r. (Palestra nr 10/75) ustaliło sposób powoływania pełnomocników, tryb przekazywania dokumentacji, a także ustaliło, iż nowe izby rozpoczynają funkcjonowanie od 1.I.1976 r.

Izba bielska została wydzielona z Izby katowickiej, obejmuje terytorialnie województwo bielskie i ma 8 zespołów adwokackich.

Dziedzinami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Jerzy Sieklucki — od XI.1975 do X.1986,
2. Henryk Szczurek — od X.1986 — nadal

3. Izba Adwokacka w Bydgoszczy

Przed wojną do 1939 r. oraz tuż po wojnie do 1950 r. Bydgoskie należało do Izby Adwokackiej w Toruniu. Nowy podział administracyjny kraju dokonany w 1945-1946 r. umiejscowił województwo w Bydgoszczy. Również tu od 15.VI.1949 r. Minister Sprawiedliwości powołał sąd apelacyjny. Po wejściu w życie ustawy z dnia 27.VI.1950 r. o ustroju adwokatury siedzibą wojewódzkiej izby adwokackiej stała się siedziba sądu wojewódzkiego. W związku z tym Minister Sprawiedliwości przeniósł Izbę Adwokacką z Torunia do Bydgoszczy. Dokładnej daty tej operacji nie udało się ustalić — prawdopodobnie miało to miejsce w X-XI.1950 r. Przez kilka miesięcy Rada Adwokacka działała w starym, toruńskim składzie. Na terenie Izby działa 10 zespołów adwokackich.

Dziedzinami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Władysław Lityński — od IV.1950 do II.1951,
2. Juliusz Kessler — od II.1951 do VIII.1952,
3. Aleksander Frąckowiak — od VIII.1952 do IX.1959,
4. Bernard Cisewski — od IX.1959 do V.1967,
5. Jan Cieluch — od V.1967 do V.1973,
6. Wiktor Kalka — od V.1973 do XII.1975,
7. Zygmunt Matecki — od I.1976 do V.1976,
8. Franciszek Wysocki — od V.1976 — nadal

4. Izba Adwokacka w Cieszynie

Izba powstała w bliżej nie ustalonym czasie w b. zaborze austriackim na podstawie przepisów ustawy z roku 1849 i 1868. Z chwilą odzyskania niepodległości Izba podjęła działalność i funkcjonowała do czasu likwidacji, tj. do 1.XI.1932 r., czyli wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 7.X.1932 r. Prawo o ustroju adwokatury. Izba działała na terenie Sądu Apelacyjnego w Katowicach i prawdopodobnie obejmowała obszar działania Sądu Okręgowego w Cieszynie z powiatami w Bielsku-Białej, Cieszynie i Frysztaku. Była to mała Izba — na dzień

1.VII.1926 r. liczyła 44 adwokatów, a na 1.I.1931 r. — 71 adwokatów. Izba ta została wchłonięta przez Izbę katowicką, która też prawdopodobnie przejęła całą dokumentację. Prezydentem (dziekanem) Izby i Rady był w latach 1928—1932 adw. Eugeniusz Cohn (lub Kohn, bo i taka pisownia występuje). Jest b. prawdopodobne, że funkcję tę pełnił on od 1919 roku. Nie udało się ustalić żadnych szczegółów.

5. Izba Adwokacka w Częstochowie

Izba powstała w wyniku uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 14.VI.1975 r. (Palestra nr 7—8/75) i uchwały Prezydium NRA z dnia 19.VI.1975 r. (Palestra nr 10/75). Izba została wydzielona z Izby katowickiej i obejmuje teren województwa częstochowskiego i piotrkowskiego. Po okresie przygotowawczym rozpoczęła działalność od 1 stycznia 1976 r. Na terenie Izby działa 10 zespołów adwokackich.

Dziekanem Okręgowej Rady Adwokackiej od 23.XI.1975 r. był i jest nadal adw. Józef Lipiec.

6. Izba Adwokacka w Gdańsku

Już w październiku 1945 r. utworzono województwo gdańskie oraz sąd apelacyjny. Terytorialnie Sąd Apelacyjny w Gdańsku obejmował całe Wybrzeże od Szczecina do Fromborka, znaczną część Warmii, część Mazur oraz Pomorza. Dnia 17.X.1945 r. Minister Sprawiedliwości powołał izbę adwokacką i tymczasową radę adwokacką. Pierwsze posiedzenie Gdańskiej Rady Adwokackiej odbyło się 1.XI.1945 r. i na nim właśnie wybrano pierwszego w dziejach izby dziekana. Został nim adw. Kazimierz Ogrodzki. Z czasem z Izby tej powstała nowa Izba w Szczecinie, która objęła Wybrzeże zachodnie i środkowe. Na dzień 31.XII.1946 r. Izba gdańska liczyła już 142 adwokatów i 8 aplikantów. Obecnie Izba gdańska obejmuje województwo gdańskie i województwo elbląskie i ma 23 zespoły adwokackie.

Dzieskanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Kazimierz Ogrodzki — od XI.1945 do X.1949,
2. Bolesław Wiącek — od X.1949 do XII.1953,
3. Bronisław Augustyniak — od XII.1953 do VII.1956 oraz od V.1964 do V.1979,
4. Edmund Masiak — od VII.1956 do IV.1959,
5. Gracjan Płocieniak — od IV.1959 do V.1964,
6. Stanisław Gołata — od V.1979 — nadal.

7. Izba Adwokacka w Katowicach

Izba podjęła działalność tuż po zakończeniu pierwszej wojny światowej (dokładnej daty nie udało się ustalić), prawdopodobnie na przełomie roku 1919/1920, opierając swą działalność na przepisach pruskich. Terytorialnie obejmowała również od roku 1932 — jak już zaznaczono wyżej —

Izbę Adwokacką w Cieszynie. Izba katowicka rozpoczęła normalne funkcjonowanie w roku 1922. Nie była to wielka izba. Na dzień 1.I.1931 r. liczyła 89 adwokatów, a na dzień 1.I.1936 r. — 256 adwokatów i 88 aplikantów adwokackich. Do chwili wybuchu wojny w 1939 r. działała na terenie apelacji katowickiej, obejmującej teren Sądu Okręgowego w Katowicach z powiatami w Katowicach, Chorzowie, Lubinie, Pszczynie, Rybniku, Świętochłowicach, Tarnowskich Górach oraz Sądu Okręgowego w Cieszynie z powiatami w Bielsku-Białej, Cieszynie i Frysztaku.

Po wojnie, natychmiast po wyzwoleniu, bo już w lutym 1945 r., Okręgowa Rada Adwokacka podjęła działalność. Na jej czele stanął przedwojenny dziekan adw. Karol Stach. Jako prężny ośrodek przemysłowy, mało zniszczony przez okupanta i działania wojenne, okręg katowicki szybko zappełnił się adwokatami. Już na 31.XII.1946 r. adwokatura liczyła 360 adwokatów i 16 aplikantów adwokackich. Obecnie Izba katowicka obejmuje województwo katowickie i liczy 34 zespoły adwokackie.

Dziedzicami (do 1.XI.1932 r. przewodniczącymi) Wojewódzkiej, obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Kazimierz Czapla — od 1919 do VI.1929 (okres 1919-1924 niepewny, ale wielce prawdopodobny),
2. Konstanty Wolny — od IV.1929 do IV.1932,
3. Kazimierz Dąbrowski — od IV.1932 do XI.1933,
4. Karol Jazienicki — od XI.1933 do XI.1935,
5. Konrad Tchórzewski — od XI.1935 do XI.1936,
6. Karol Stach — od XI.1936 do 1.IX.1939 oraz od II.1945 do II.1951 i od X.1956 do V.1964,
7. Otto Sochański — od II.1951 do X.1956,
8. Tadeusz Chruściel — od V.1964 do IV.1967,
9. Henryk Holak — od IV.1967 do V.1976,
10. Miłosz Chmiel — od V.1976 do IV.1979,
11. Stanisław Kaczmarek — od IV.1979 do II.1981,
12. Andrzej Dzieciot — od II.1981 do I.1987 (29.I.1987 — ustąpił),
13. Franciszek Kustos — od V.1987 — nadal.

8. Izba Adwokacka w Kielcach

Przed wojną 1939 r. ziemia kielecka należała do okręgu działania Sądów Apelacyjnych w Krakowie i Lublinie. Do apelacji krakowskiej należał obszar działania Sądu Okręgowego w Kielcach z powiatami w Jędrzejowie, Kielcach, Miechowie, Pińczowie, Stopnicy i we Włoszczowej. Do apelacji lubelskiej zaś należał obszar działania Sądu Okręgowego w Radomiu z powiatami w Iłży, Końskich, Kozienicach, Opatowie, Opatcznie, Radomiu, Sandomierzu. Z małymi zmianami stan ten utrzymywał się do czasu reorganizacji sądownictwa i administracji w latach 1950. Już 15.VI.1949 r. Minister Sprawiedliwości powołał do życia Sąd Apelacyjny w Kielcach (Dz. U. Nr 36, poz. 276). Jest więcej niż prawdopodobne, że już wówczas podjęto prace organizacyjne nad powołaniem Izby kieleckiej, jednakże żadne dokumenty w tej sprawie się nie przechowały. Po kilku miesiącach weszły w życie ustawy o nowym podziale administracyjnym

(powstaje 17 województw), nowej organizacji sądownictwa oraz ustroju adwokatury i wówczas to zostaje powołana przez Ministra Sprawiedliwości Izba Adwokacka w Kielcach, obejmująca terytorium województwa kieleckiego z ziemią kielecką i radomską. Obecnie Izba kielecka obejmuje terytorium województwa kieleckiego, na terenie którego działa 14 zespołów adwokackich.

Dziedkanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Wiesław Wolski — od 1950 do IX.1951 (prawdopodobnie od VII.1950),
2. Świętosław Krawczyński — od IX.1951 do XII.1954,
3. Jan Nowak — od XII.1954 do VII.1955,
4. Adam Winiarski — od VII.1955 do VIII.1956,
5. Kazimierz Chojnicki — od VII.1956 do V.1964,
6. Jerzy Rak — od VI.1964 do IV.1970,
7. Antoni Pierzak — od IV.1970 do IV.1979,
8. Ryszard Podlipniak — od IV.1979 — nadal.

9. Izba Adwokacka w Koszalinie

Po reorganizacji podziału administracyjnego kraju, sądownictwa i adwokatury w roku 1950 utworzono województwo koszalińskie oraz Sąd Wojewódzki w Koszalinie. Powstała więc konieczność zorganizowania wojewódzkiej izby adwokackiej. Okres organizacyjny trwał kilka miesięcy. Izba została wyłoniona z Izby szczecińskiej i obejmowała pierwotnie b. województwo koszalińskie. Dnia 8.X.1953 r. Minister Sprawiedliwości powołał pierwszą Wojewódzką Radę Adwokacką, która na posiedzeniu w dniu 14.X.1953 r. wybrała dziekana. Była to mała izba: na dzień 31.X.1953 r. liczyła 41 adwokatów i 6 aplikantów adwokackich. W chwili obecnej Izba obejmuje teren województw koszalińskiego i słupskiego i działa w 12 zespołach adwokackich.

Dziedkanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Zenon Matlak — od X.1953 do III.1954,
2. Aleksander Frucht — od III.1954 do VII.1956,
3. Stanisław Longchamps — od VII.1956 do V.1964,
4. Józef Kowalak — od V.1964 do IV.1970,
5. Czesław Bielicki — od IV.1970 do X.1986,
6. Leon Kasperski — od X.1986 — nadal.

10. Izba Adwokacka w Krakowie

Jedna z najstarszych izb adwokackich na ziemiach polskich. Istnieje nieprzerwanie od roku 1862. Do roku 1939 Izba Adwokacka w Krakowie działała na terenie: Sądu Okręgowego w Jaśle z powiatami w Brzozowie, Gorlicach, Jaśle, Krośnie, Lesku, Sanoku; Sądu Okręgowego w Kielcach z powiatami w Jędrzejowie, Kielcach, Miechowie, Pińczowie, Stopnicy, Włoszczowej; Sądu Okręgowego w Krakowie z powiatami w Bochni,

Chrzanowie, Krakowie, Myślenicach; Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z powiatami w Limanowej, Nowym Sączu, Nowym Targu; Sądu Okręgowego w Rzeszowie z powiatami w Brzozowie, Kolbuszowej, Łańcucie, Niżnie, Przeworsku, Rzeszowie, Tarnobrzegu; Sądu Okręgowego w Tarnowie z powiatami w Brzesku, Dąbrowie, Dębicy, Mielcu, Tarnowie; Sądu Okręgowego w Wadowicach z powiatami w Białej, Wadowicach, Żywcu.

Była to terytorialnie i liczebnie jedna z największych izb w kraju. Wystarczy przytoczyć tu kilka liczb: na dzień 1.VII.1926 r. Izba liczyła 744 adwokatów (brak danych co do aplikantów adwokackich), na dzień 1.I.1931 r. Izba liczyła 835 adwokatów (brak danych co do aplikantów adwokackich), na dzień 1.I.1936 r. Izba liczyła już 1.253 adwokatów (brak danych co do aplikantów adwokackich), a na dzień 20.X.1937 r. Izba liczyła 1.398 adwokatów i 790 aplikantów adwokackich.

Po wyzwoleniu Krakowa w 1945 r. liczebność Izby znacznie spadła: na dzień 31.XII.1946 r. Izba liczyła 587 adwokatów i 26 aplikantów adwokackich, a na dzień 31.XII.1950 r.—595 adwokatów i 19 aplikantów adwokackich. Obecnie Izba działa na terenie miasta Krakowa i województwa krakowskiego, województw nowosądeckiego i tarnowskiego w 26 zespołach adwokackich. Po wyzwoleniu Krakowa Rada Adwokacka rozpoczęła natchmiast działania pod przewodnictwem przedwojennego dziekana.

Dziedkanami (do roku 1932 prezydentami Izby i Rady okręgu sądu apelacyjnego) Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Jerzy Trammer — IV.1922 do XI.1932 (prawdopodobnie również od I.1919 do IV.1922),
2. Edmund Fischer — od XI.1932 do XI.1935,
3. Józef Gabryelski — od XI.1935 do XI.1937 oraz od VI.1945 do XII.1949,
4. Faustyn Jakubowski — od XI.1937 do XII.1938,
5. Stanisław Rowiński — od XII.1938 do IX.1939 oraz od I.1945 do VI.1945,
6. Mieczysław Milz — od XII.1949 do V.1950 (od V.1950 do II.1951 vacat),
7. Ignacy Pufelis — od II.1951 do II.1953,
8. Elżbieta Witkowska — od II.1953 do IV.1953 — p.o. dziekana,
9. Kazimierz Buchała — od IV.1953 do I.1959 oraz od VI.1964 do XII.1968,
10. Stefan Kosiński — od I.1959 do VI.1964,
11. Stanisław Warcholik — od XII.1968 do III.1984,
12. Marian Anczyk — od VI.1984 — nadal.

11. Izba Adwokacka w Lublinie

Izba adwokacka została powołana jednocześnie z utworzeniem Sądu Apelacyjnego w Lublinie w 1919 r. Pierwsze posiedzenie komisji organizacyjnej odbyło się 19 lutego 1919 r. i od tej daty liczy się działalność samorządu adwokatury lubelskiej. Początek był skromny — w marcu 1919 r. na liście figurowało 67 adwokatów i 4 aplikantów adwokackich.

W roku 1930 Izba liczy już 139 adwokatów i 26 aplikantów, a na dzień 20.X.1937 r. — 286 adwokatów i 67 aplikantów adwokackich. Na dzień 1.I.1939 r. Izba liczyła 314 adwokatów i 65 aplikantów adwokackich.

Zasięg terytorialny Izby ulegał zmianom. W latach od 1919 do 1922 Izba obejmowała teren działania Sądów Okręgowych w: Kielcach, Lublinie, Piotrkowie Trybunalskim, Radomiu i Zamościu. W roku 1922 teren działania zmniejszył się, gdyż Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim został włączony do apelacji warszawskiej. W roku 1933 do apelacji lubelskiej włączono Ziemię Wołyńską z sądami okręgowymi w Łucku i Równem, ale już rok później (1934) obszar Sądu Okręgowego w Kielcach dołączono do apelacji krakowskiej. W roku 1939 Izba lubelska działała na terenach: Sądu Okręgowego w Lublinie z powiatami w Chełmie, Janowie, Krasnymstawie, Lubartowie, Lublinie, Puławach i Włodawie; Sądu Okręgowego w Łucku z powiatami w Horochowie, Kowlu, Lubomlu, Łucku i Włodzimierzu; Sądu Okręgowego w Równem z powiatami w Dubnie, Kostopolu, Krzemieńcu, Równem, Sarnach i Zdołbunowie; Sądu Okręgowego w Radomiu z powiatami w Iży, Końskich, Kozienicach, Opatowie, Opocznie, Radomiu i Sandomierzu; Sądu Okręgowego w Zamościu z powiatami w Biłgoraju, Hrubieszowie, Tomaszowie Lub. i Zamościu.

W okresie ostatniej wojny wszystkie rady adwokackie zostały rozwiązane i okupant ustanowił swoją organizację podporządkowaną władzom hitlerowskim.

Po wyzwoleniu, już 29.VII.1944 r. Rada Adwokacka rozpoczęła zaraz swą działalność, a to między innymi dzięki temu, że żył wówczas były dziekan adw. Stanisław Kalinowski. Skupił on wokół siebie działaczy samorządu i Rada rozpoczęła funkcjonowanie w nowym kształcie organizacyjnym i terytorialnym. Rozpoczęła się mozolna odbudowa zawodu i samorządu. Rozproszeni a żyjący adwokaci zaczęli wracać do swoich kancelarii, wielu nowych osiedliło się na ziemi lubelskiej. Na dzień 31.XII.1946 r. Izba Adwokacka liczyła 207 adwokatów i 30 aplikantów adwokackich, na dzień 31.XII.1950 r. — już 296 adwokatów i 30 aplikantów adwokackich, ale na dzień 31.XII.1955 r. liczba ta zmniejszyła się do 263 adwokatów i 13 aplikantów adwokackich.

Po II wojnie światowej Izba działała na terenie apelacji lubelskiej (bez Ziemi Wołyńskiej) po reorganizacji administracji państwowej i sądownictwa na terenie ówczesnego województwa lubelskiego, obecnie zaś obejmuje ona teren województwa chełmskiego, lubelskiego i zamojskiego. Na terenie Izby działa 18 zespołów adwokackich.

Dziekanami (okręgu sądu apelacyjnego) Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Roman Zaremba — od II.1919 do III.1922, od III.1925 do III.1927 oraz od XII.1938 do IX.1939,
2. Wacław Salkowski — od III.1922 do II.1925 oraz od III.1927 do III.1930,
3. Jan Turczynowicz — od III.1930 do II.1932,
4. Stefan Grymiński — od III.1932 do III.1935,
5. Stanisław Jerzy Kalinowski — od III.1935 do XI.1938 oraz od VII.1944 do IV.1948,
6. Władysław Korciak — od IV.1948 do V.1951,

7. Aleksander Czapski — od V.1951 do IV.1953,
8. Bolesław Kosior — od IV.1953 do V.1955,
9. Konrad Bielski — od V.1955 do IV.1959,
10. Walenty Lipiec — od IV.1959 do V.1964,
11. Piotr Pytka — od V.1964 do IV.1973,
12. Jerzy Kiełbowicz — od IV.1973 do V.1979,
13. Jerzy Markiewicz — od V.1979 do IV.1983,
14. Jan Czyżewski — od IV.1983 — nadal.

12. Izba Adwokacka we Lwowie

Druga najstarsza izba adwokacka (prawdopodobnie). Daty powstania Izby nie udało się ustalić, ale z wielkim prawdopodobieństwem można przyjąć, że została powołana do życia w roku 1862 lub też niewiele później. Liczebnie też przedstawiała się imponująco. Na dzień 1.I.1931 r. liczyła 1.242 adwokatów (nie udało się ustalić liczby aplikantów adwokackich), na dzień 1.I.1936 r. — 2.305 adwokatów (nie udało się ustalić liczby aplikantów adwokackich), a na dzień 20.X.1937 r. liczyła już 2.548 adwokatów i 1.601 aplikantów adwokackich. Do 1.XI.1932 r. (data wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta RP-Prawo o ustroju adwokatury) na terenie apelacji lwowskiej działały jeszcze Izby Adwokackie w Przemyślu i Samborze. Po ich likwidacji weszły one terytorialnie do Izby lwowskiej. Skład narodowościowy adwokatury lwowskiej był bardzo zróżnicowany — odpowiadał zróżnicowaniu ludności, choć proporcje układały się różnie. W roku 1939 teren Izby Adwokackiej we Lwowie zbieżny był z terenem działania apelacji lwowskiej z: Sądem Okręgowym w Brzeżanach z powiatami w Brzeżanach, Podhajcach, Przemyślu, Rohatyniu; Sądem Okręgowym w Czortkowie z powiatami w Borszczowie, Buczaczu, Czortkowie, Kopyczyńcu, Zaleszczykach; Sądem Okręgowym w Kołomyi z powiatami w Horodle, Kołomyi, Kosowie, Śniatyniu; Sądem Okręgowym we Lwowie z powiatami w Bóbrce, Gródku Jagiell., Lubaczowie, Lwowie, Rawie, Sokalu, Żółkwi; Sądem Okręgowym w Przemyślu z powiatami w Dobromilu, Jarosławiu, Jaworze, Mościcach, Przemyślu; Sądem Okręgowym w Samborze z powiatami w Drohobyczu, Redach, Samborze, Turku; Sądem Okręgowym w Stanisławowie z powiatami w Kołuskach, Nadwornianach, Stanisławowie i Tłumach; Sądem Okręgowym w Stryju z powiatami w Dolinie, Stryju, Żydaczowie; Sądem Okręgowym w Tarnopolu z powiatami w Skalkach, Tarnopolu, Trembowli, Zbarażu; Sądem Okręgowym w Złoczowie z powiatami w Brodach, Kamionce, Przemyślinach, Radziechowie, Zborowie i Złoczowie.

Izba podjęła działalność natychmiast po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. w ramach dawnej izby z okresu zaboru austriackiego, jednakże nie udało się ustalić dokładnej daty rozpoczęcia działalności ani też pierwszego prezydenta Izby. Należy tu wziąć pod uwagę ówczesny okres bardzo burzliwy i niespokojny. Właściwie całe tereny wschodnie, mimo zakończenia pierwszej wojny światowej, były ciągle zagrożone i niespokojne. Trzeba również pamiętać o wojnie polsko-radzieckiej, która zakończyła się w 1921 r.

czyła się formalnie pokojem ryskim w 1921 r. Praktycznie więc Izba lwowska mogła podjąć działalność dopiero w 1922 r. i dlatego tylko od tego czasu udało się odnaleźć pewne dane obiektywne.

Dziekanami (do 1932 r. — prezydentami okręgu sądu apelacyjnego) Wojewódzkiej, a następnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Edmund Kamieński od około połowy 1922 r. do IV.1923 (jest wielce prawdopodobne, że i przed tą datą),
2. Michał Grek — od IV.1923 r. do IV.1929 (od IV.1929 r. do III.1930 r. — vacat),
3. Włodzimierz Godlewski — od III.1930 r. do IV.1932 r.,
4. Leon Chotiner — od IV.1932 r. do XI.1934 r.,
5. Artur Till — od XII.1934 r. do XI.1935 r.,
6. Władysław Róg — od XII.1935 r. do XI.1936 r.,
7. Zdzisław Mogiła-Stankiewicz — od XII.1936 r. do XI.1937 r.,
8. Brunon Pokorny — od XII.1937 r. do XI.1938 r.,
9. Jan Pieracki — od XII.1938 r. do IX.1939 r.

13. Izba Adwokacka w Łodzi

Przed wojną Izba łódzka należała do okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie, a adwokaci do Izby warszawskiej. W okresie okupacji znaczna część ziemi łódzkiej została włączona przez okupanta do tzw. Wa-thegau, a adwokatura polska przestała tam istnieć. Ponieważ Łódź już przed wojną była znaczącym ośrodkiem przemysłowym, przeto środowisko adwokackie było liczne: na dzień 1.I.1939 r. na liście adwokackiej figurowało 360 adwokatów. Tak znaczna liczba adwokatów wymagała pewnej modyfikacji w administrowaniu. Z tych względów Rada Adwokacka w Warszawie utrzymywała w Łodzi funkcję swego delegata, który na miejscu rozstrzygał niektóre sprawy porządkowe; był też łącznikiem środowiska z Radą. Po II wojnie światowej adwokaci zaczęli wracać do swoich siedzib oraz osiedlać się w Łodzi i okolicy. Już w lutym 1945 r. na terenie województwa łódzkiego wpisanych zostało na listę 287 adwokatów. Powstała też konieczność powołania w Łodzi delegata Izby warszawskiej. Podsekretarz Stanu Ministerstwa Sprawiedliwości decyzją z dnia 29.I.1945 r. funkcję delegata powierzył adw. Wiktorowi Pełce, który zrezygnował z niej 16.VI.1945 r. i przekazał swoje agendy (na polecenie Ministerstwa Sprawiedliwości) adw. Adamowi Kitzmanowi. Po nim funkcję tę przejął adw. Wacław Zylber (nie udało się ustalić dokładnej daty i bliższych okoliczności).

W związku z podziałem administracyjnym kraju nastąpiła też reorganizacja sądownictwa. Minister Sprawiedliwości rozporządzeniem z dnia 15.VI.1949 (Dz. U. Nr 36, poz. 270) powołał do życia między innymi Sąd Apelacyjny w Łodzi. Musiała za tym pójść konsekwentnie decyzja o powstaniu Izby łódzkiej. Rzeczywiście, Minister Sprawiedliwości decyzją z dnia 9.XII.1949 r. powołał Izbę Adwokacką w Łodzi, określając jej teren działania na ziemię łódzką, sieradzką i skierniewicką. Na dzień 31.XII.1950 r. Izba Adwokacka w Łodzi liczyła już 290 adwokatów i 60 aplikantów adwokackich. Reorganizacja administracji i sądownictwa w roku 1950 r. spowodowała, że Izba przyjęła nazwę Wojewódzkiej i teryto-

rialnie zbieżna była z obszarem województwa łódzkiego. Izba łódzka działa obecnie na terenie województwa łódzkiego, sieradzkiego i skierniewickiego w 24 zespołach adwokackich.

Dziekanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Eugeniusz Pieńkowski — od XII.1949 do I.1951,
2. Kazimierz Aspis-Popecki — od I.1951 do V.1953,
3. Mirosław Olczyk — od XI.1953 do V.1956,
4. Zygmunt Albrecht — od V.1956 do IV.1973,
5. Eugeniusz Sindlewski — od IV.1973 do IV.1983,
6. Bogdan Schmidt — od IV.1983 — nadal.

14. Izba Adwokacka w Łucku

Izba ta istniała od 18.XI.1922 do 1.XI.1932 r. Dokładnych danych brak, ale okres ten można wydedukować pośrednio z innych aktów prawnych. Otóż rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z roku 1922 (Dz. U. RP Nr 47, poz. 416 i 417) rozciągnięto moc prawną dekretu Naczelnika Państwa z dnia 24.XII.1918 r. w przedmiocie Statutu tymczasowego palestry Państwa Polskiego na obszar Ziemi Wschodnich (Kresy) oraz Wileńskich. Z dniem tym powołano również do życia Izby Adwokackie w Łucku i Wilnie. Jak podaje Ferdynand Rymarz w swoim opracowaniu o adwokaturze lubelskiej (Palestra nr 7 z roku 1988), adwokatura wołyńska należała w latach 1919-1920 do okręgu Sądu Apelacyjnego w Wilnie, w okresie wojny polsko-radzieckiej w roku 1920 do VI.1921 — do Zarządu Terenami Przyfrontowymi i Etapowymi, a od połowy 1921 do 18.XI.1922 r. — do okręgu Sądu Apelacyjnego Ziemi Wschodnich. Ta mozaika nazw i szybko zmieniających się właściwości była związana z dziejami tych terenów. Sięgnięcie do historii wiele tu wyjaśnia. Przecież mimo formalnego zakończenia pierwszej wojny światowej na terenach tych prawie bez przerwy toczyły się walki. Dopiero traktat ryski w roku 1921 przyniósł wyjaśnienie sytuacji i stabilizację. Można z wielkim prawdopodobieństwem przyjąć, że jakieś zorganizowane działania adwokatury na tych terenach istniały od 1919 r. na gruncie organizacji adwokatów przysięgłych. Nie miały one jednak charakteru samorządowego i formalnego, a raczej zajmowały się kwestiami bytowymi. Izba łucka terytorialnie obejmowała okręg działania Sądu Okręgowego w Łucku z powiatami w Horochowie, Kowlu, Lubomlu, Łucku, Włodzimierzu Woł. oraz okręg działania Sądu Okręgowego w Równem z powiatami w Dubnie, Kostopolu, Krzemieńcu, Równem, Sarnach i Zdołbunowie.

Po likwidacji Izby w związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 7.X.1932 r. (Dz. U. Nr 86, poz. 733) — tereny te przyłączono do Izby lubelskiej.

Liczebnie była to izba początkowo mała. W roku 1922 musiała chyba liczyć ponad 50 adwokatów, ale dokładnie nie udało się tego ustalić. Na dzień 1.I.1931 r. Izba łucka liczyła 92 adwokatów, a na dzień 1.XI.1932 r. (tj. dzień likwidacji Izby) liczyła już 108 adwokatów i 15 aplikantów adwokackich.

Dziedkanami Rady Adwokackiej okręgu łuckiego byli adwokaci:

1. Józef Zaściński — od XI.1922 do X.1925 oraz od XI.1926 do IV.1929 i od XI.1931 do X.1932,
2. Stanisław Huskowski — od XI.1925 do X.1926,
3. Wacław Godlewski — IV.1929 do X.1931.

15. Izba Adwokacka w Olsztynie

W związku z nowym podziałem administracyjnym kraju oraz reorganizacją sądownictwa kreowano w roku 1950 Sąd Wojewódzki w Olsztynie (Dz. U. Nr 54, poz. 496). Nowa ustawa o ustroju adwokatury z 27.VI.1950 r. (Dz. U. Nr 30, poz. 275) upoważniła Ministra Sprawiedliwości do organizacji nowych izb adwokackich. W związku z tym Minister Sprawiedliwości zarządzeniem z dnia 12.I.1951 r. powołał Izbę Adwokacką w Olsztynie, a pismem z dnia 24.I.1951 r. powołał Radę Adwokacką. Pierwsze posiedzenie Rady odbyło się 11.II.1951 r. Terenem działania Izby było ówczesne województwo olsztyńskie. Obecnie Izba olsztyńska też działa na terenie woj. olsztyńskiego, choć jego obszar jest mniejszy. Na terenie Izby działa 8 zespołów adwokackich.

Dziedkanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Tadeusz Witkowski — od I.1951 do VI.1956,
2. Stefan Gąsiorowski — od VI.1956 do VI.1964,
3. Władysław Kordasiewicz — od VI.1964 do V.1970,
4. Ewaryst Grygiel — od V.1970 do V.1976,
5. Kazimierz Wyczęsany — od V.1976 do IV.1979,
6. Wojciech Gryczewski — od IV.1979 — nadal.

16. Izba Adwokacka w Opolu

W roku 1950 następuje reorganizacja podziału administracyjnego kraju, sądownictwa oraz adwokatury. Województwo opolskie i Sąd Wojewódzki w Opolu powstają w roku 1950. Na przełomie 1952/1953 zaczynają się prace przygotowawcze do powołania nowej Izby Adwokackiej w Opolu. Ostatecznie Minister Sprawiedliwości zarządzeniem z dnia 2.X.1953 r. powołuje Izbę opolską, wyodrębniając ją z Izby katowickiej. Izba ta działała i nadal funkcjonuje na terenie województwa opolskiego, choć jego granice uległy zmianom. Na terenie Izby działa 9 zespołów adwokackich.

Dziedkanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Irena Stelmach — od X.1953 do V.1956,
2. Adam Gutowicz — od V.1956 do V.1959,
3. Zdzisław Czeszejko-Sochacki — od V.1959 do V.1967,
4. Kazimierz Kaeppele — od V.1967 do III.1973,
5. Marek Gabryjelski — od III.1973 do V.1976,
6. Jerzy Jasiński — od V.1976 — nadal.

17. Izba Adwokacka w Płocku

W maju 1975 r. następuje reorganizacja administracji i sądownictwa. W miejsce dotychczasowych 17 województw powstaje 49 województw. W sądownictwie powołuje się sądy rejonowe i wojewódzkie. Naczelna Rada Adwokacka musiała dostosować swoją działalność do powstałej sytuacji i w związku z tym uchwałą z dnia 14.VI.1975 r. (Palestra nr 7-8/75) powołała 7 nowych izb adwokackich, między innymi również w Płocku. Prezydium NRA uchwałą z dnia 19.VI.1975 r. określiło szczegółowo tryb powstawania tych izb. Powołano pełnomocników do organizacji izb, ustalono sposób przekazywania akt oraz ustalono datę rozpoczęcia działalności na dzień 1.I.1976 r. Izbę Adwokacką w Płocku wyodrębniono z terenu działania Izby warszawskiej. Działa ona na terenie województwa ciechanowskiego i płockiego w 10 zespołach adwokackich.

Dziekanem Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej jest adw. Tadeusz Kowalewski — od XI.1975 — nadal.

18. Izba Adwokacka w Poznaniu

Izba powstała przed pierwszą wojną światową i działała według przepisów pruskich. Dokładnej daty powstania Izby nie udało się ustalić, na pewno było to po roku 1878. Po odzyskaniu niepodległości Izba podjęła działalność w roku 1919 i funkcjonowała według przepisów pruskich na terenie sądu apelacyjnego okręgu poznańskiego. Teren działania Izby poznańskiej zmieniał się w zależności od obszaru apelacji poznańskiej. Przed wojną w roku 1939 Izba poznańska działała na terenie: Sądu Okręgowego w Gnieźnie z powiatami w Gnieźnie, Mogilnie, Wągrowcu, Wrześni, Żniniu; Sądu Okręgowego w Kaliszu z powiatami w Kaliszu, Kole, Koninie, Sieradzu, Turku, Wieluniu; Sądu Okręgowego w Ostrowie Wlkp. z powiatami w Jarocinie, Kępnie, Krotoszynie, Ostrowie Wlkp.; Sądu Okręgowego w Poznaniu z powiatami w Chodzieży, Czarnkowie, Gostyniu, Kościanie, Lesznie, Międzychodzie, Nowym Tomyślu, Obornikach, Poznaniu, Rawiczu, Śremie, Środzie, Szamotułach, Wolsztynie. W czasie okupacji adwokaci polscy byli prześladowani i dzielili losy całej ludności ziemi poznańskiej. Liczebnie Izba poznańska nie była zbyt wielka, należała do średniej. Przykładowo można tu podać kilka liczb. Otóż według stanu na dzień 1 stycznia Izba liczyła w: 1921 r. — 58 adw., 1923 r. — 70 adw., 1925 r. — 145 adw., 1927 r. — 224 adw., 1929 r. — 285 adw., 1931 r. — 302 adw., 1936 r. — 590 adw., 1937 r. — 625 adw. i 198 apl. adw. (nie udało się ustalić liczby apl. adw. w latach 1921—1936).

Do roku 1932 na czele Izby (Rady) Adwokackiej stał przewodniczący (obowiązywała nomenklatura pruska), od XI.1932 r. — dziekan.

Po wojnie Izba poznańska podjęła działalność już w maju 1945 r., przy czym obszarowo dostosowała się do okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. Po reorganizacji administracji państwowej, sądownictwa i adwokatury w roku 1950 Izba działała na terenie ówczesnego województwa poznańskiego. Obecnie obejmuje ona terytorialnie województwa: kaliskie, kosa-

lińskie, leszczyńskie, pilskie i poznańskie. W Izbie działają 43 zespoły adwokackie.

Przewodniczącymi, a następnie dziekanami (okręgu sądu apelacyjnego) Wojewódzkiej, obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Ludwik Cichowicz — od V.1920 do III.1926,
2. Witold Celichowski — od III.1926 do III.1928,
3. Stefan Piechocki — od III.1928 do XI.1932,
4. Witold Jeszke — od XII.1932 do XI.1933,
5. Leonard Wlazło — od XII.1935 do XII.1936,
6. Marian Koszewski — od I.1937 do IX.1939,
7. Bolesław Jagielski — od V.1945 do VI.1946,
8. Feliks Jankowski — od VI.1946 do XII.1948,
9. Witold Trojanowski — od I.1949 do XII.1949,
10. Józef Umbreit — od I.1950 do IV.1954,
11. Stanisław Maciejewski — od IV.1954 do V.1979,
12. Lesław Runge — od V.1979 do VI.1983,
13. Witold Knoppek — od VI.1983 — nadal.

19. Izba Adwokacka w Przemyślu

Powstała przed pierwszą wojną światową, prawdopodobnie przed 1869 r. Niebawem po ustaniu działań wojennych rozpoczęła funkcjonować w roku 1919 według przepisów ustawy austriackiej. Działała na terenie okręgu Sądu Apelacyjnego we Lwowie i obejmowała teren działania Sądu Okręgowego w Przemyślu i Sanoku z powiatami w Dobromilu, Jarosławiu, Jaworzu, Lesku, Mościcach, Przemyślu i Sanoku. Na dzień 1.I.1931 r. liczyła 213 adwokatów; stanu liczbowego adwokatów w latach poprzednich oraz liczby aplikantów adwokackich nie udało się ustalić. Izba została zlikwidowana w roku 1932, a jej teren działania wszedł do Izby lwowskiej w związku z wejściem w życie przepisów rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 7.X.1932-Prawo o ustroju adwokatury. Godzi się wspomnieć, że członkowie Izby gorąco protestowali przeciwko likwidacji Izby w Przemyślu, uchwalając stosowny memoriał w tej sprawie (Palestra 1931, str. 530).

Prezydentami Izby (Rady) Adwokackiej byli adwokaci:

1. Leonard Tarnawski — od 1922 do III.1930,
2. Leon Probstein — od V.1930 do XI.1932.

Brak danych za lata 1919—1922. Z wielkim prawdopodobieństwem można założyć, że w tych latach prezydentem Izby był Leonard Tarnawski.

20. Izba Adwokacka w Radomiu

W ramach reorganizacji administracji terenowej i sądownictwa w roku 1975 powstała konieczność dostosowania organizacyjnego izb adwokackich. Naczelna Rada Adwokacka uchwałą z dnia 14.IV.1975 r. oraz Prezydium NRA uchwałą wykonawczą z dnia 19.VI.1975 r. (Palestra nr 7-8/75 oraz nr 10/75) postanowiły powołać do życia siedem nowych izb adwokackich, między innymi również w Radomiu, wyodrębniając ją

z Izby kieleckiej. Izba radomska działa na terenie województwa radomskiego. Istnieje w niej 8 zespołów adwokackich.

Dziedkanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Jerzy Skorzyński — od XI.1975 do X.1986,
2. Wacław Błoński — od X.1986 — nadal.

21. Izba Adwokacka w Rzeszowie

W związku z nowym podziałem administracji terenowej kraju oraz reorganizacją sądownictwa, w roku 1950 powstało województwo rzeszowskie i Sąd Wojewódzki w Rzeszowie. Już w tym samym roku podjęto prace przygotowawcze do powołania izby, wyodrębniając ją z Izby krakowskiej. Faktycznie Izba rzeszowska została powołana do życia przez Ministra Sprawiedliwości w rozporządzeniu z dnia 11.III.1951 r. z jednoczesnym powołaniem Wojewódzkiej Rady Adwokackiej i dziekana. Izba działała na terenie ówczesnego województwa rzeszowskiego, obecnie zaś obejmuje teren województwa: krośnieńskiego, przemyskiego, rzeszowskiego i tarnobrzeskiego. Na terenie Izby rzeszowskiej działa 26 zespołów adwokackich.

Dziedkanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Marcin Miąsik — od III.1951 do IV.1970,
2. Stanisław Rogoż — od IV.1970 do IV.1979,
3. Wiesław Grzegorzczak — od IV.1979 — nadal.

22. Izba Adwokacka w Samborze

Powstała przed pierwszą wojną światową (dokładnej daty nie udało się ustalić) w b. zaborze austriackim i istniała do 1.XI.1932 r., tj. do dnia wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta RP-Prawo o ustroju adwokatury. Izba funkcjonowała na terenie okręgu Sądu Apelacyjnego we Lwowie, a po jej likwidacji weszła w skład Izby lwowskiej. Terenowo Izba samborska obejmowała okręg działania Sądu Okręgowego w Samborze z powiatami w Drohobyczu, Redach, Samborze i Turkach. Bliższych danych co do liczebności tej Izby i terenu działania (ulegał on zmianom) brak. Jak ustalono pośrednio, Izba liczyła w roku 1928 — 270 adwokatów, w roku 1929 — 278 adwokatów, a w roku 1931 — 277 adwokatów. Stanu liczbowego aplikantów adwokackich nie udało się ustalić.

Prezydentami Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Jezajasz Tauber — od 1928 do IV. 1929,
2. Józef Steuermann — od IV.1929 do X.1932.

Nie udało się ustalić, kto był prezydentem Izby (Rady) w latach 1919-1928. Prawdopodobnie Jezajasz Tauber.

23. Izba Adwokacka w Siedlcach

Została powołana przez NRA uchwałą z 14.VI.1975 r. oraz uchwałą wykonawczą Prezydium NRA z dnia 19.VI.1975 r. (Palestra z 1975 r.

nr 8—9 oraz 10) w ramach reorganizacji administracji terenowej i sądownictwa. Obejmuje teren województwa białkopodlaskiego i województwa siedleckiego. Została wyodrębniona z Izby warszawskiej. W Izbie działa 8 zespołów adwokackich.

Dziekanem Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej — od XI.1975 r. był i jest nadal adw. Feliks Sadownik.

24. Izba Adwokacka w Szczecinie

Bezpośrednio po wojnie ziemia szczecińska należała organizacyjnie do województwa gdańskiego i w związku z tym adwokatura szczecińska i adwokatura koszalińska należały do Izby Adwokackiej w Gdańsku. Ze względu na dużą odległość od Gdańska, Rada Adwokacka w Gdańsku uruchomiła w roku 1949 swoją delegaturę w Szczecinie. Ta właśnie delegatura stała się bazą powstania Izby szczecińskiej. W związku z reorganizacją administracji terenowej, sądownictwa oraz adwokatury w roku 1950 powstaje województwo szczecińskie z sądem wojewódzkim. Minister Sprawiedliwości powołuje w styczniu 1951 r. nową Izbę Adwokacką w Szczecinie oraz dziekana i Radę Adwokacką. Nowo powołana Wojewódzka Izba Adwokacka obejmowała początkowo teren województwa szczecińskiego oraz województwa koszalińskiego. Po powstaniu Izby koszalińskiej w X.1953 r., Izba szczecińska obejmowała od tego czasu i obejmuje nadal teren działania tylko województwa szczecińskiego. W dacie powołania Izby liczyła ona około 70 adwokatów i 3 aplikantów adwokackich, by następnie wzrosnąć w 1955 r. — do 89 adwokatów i 14 aplikantów adwokackich, a w 1965 r. — 120 adwokatów i 8 aplikantów adwokackich. Na terenie Izby szczecińskiej działa obecnie 14 zespołów adwokackich.

Dziekanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Edward Hausknecht — od I.1951 do I.1954,
2. Jerzy Stramer — od I.1954 do V.1956,
3. Tadeusz Piasecki — od V.1956 do V.1964,
4. Zenon Weinert — od V.1964 do IV.1970,
5. Władysław Świątek — od IV.1970 do V.1976,
6. Józef Czyżewski — od V.1976 — nadal.

25. Izba Adwokacka w Toruniu

Izba Adwokacka w Toruniu istniała już przed I wojną światową (dokładnej daty powstania Izby nie udało się ustalić). Po odzyskaniu niepodległości w 1919 r. powołano do życia Sąd Apelacyjny w Toruniu. Podjęła też wtedy działalność Toruńska Rada Adwokacka, która terytorialnie obejmowała obszar apelacji toruńskiej. Liczebności adwokatury toruńskiej do roku 1927 nie udało się ustalić, natomiast na dzień 31.XII.1927 r. Izba toruńska skupiała 109 adwokatów, rok później — 119 adwokatów, a w 1931 r. było 131 adwokatów. Liczby aplikantów adwokackich nie udało się ustalić. W wyniku rozporządzenia Prezydenta RP z dnia

27.X.1933 r. (Dz. U. RP Nr 88, poz. 634), z dniem 1.I.1934 r. zniesiono Sąd Apelacyjny w Toruniu i w związku z tym uległa likwidacji w tym samym dniu Izba Adwokacka w Toruniu. Okręg podlegający działaniu Izby toruńskiej włączono częściowo do Izby poznańskiej, a częściowo do Izby warszawskiej. Jednakże ustawą z dnia 9.IV.1938 r. (Dz. U. RP Nr 26, poz. 230) ponownie powołano do życia Sąd Apelacyjny w Toruniu i ponownie powstała Izba oraz Rada Adwokacka w Toruniu. Terytorialnie Izba toruńska z roku 1938 niewiele się różniła od Izby z roku 1933. Na dzień 1.I.1939 r. Izba Adwokacka w Toruniu działała na terenie: Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z powiatami w Bydgoszczy, Chodzieży, Inowrocławiu, Szubinie, Wyrzysku; Sądu Okręgowego w Chojnicach z powiatami w Chojnicach, Kościerzynie, Sępólnie, Starogardzie, Tczewie, Tucholi; Sądu Okręgowego w Gdyni z powiatami w Kartuzach i Gdyni (Morski); Sądu Okręgowego w Grudziądzu z powiatami w Brodnicy, Działdowie, Gniewie, Grudziądzu, Świeciu, Lubawie; Sądu Okręgowego w Toruniu z powiatami w Chełmży, Lipnie, Nieszawie, Toruniu, Wąbrzeźnie, Włocławku.

Po wojnie Izba Adwokacka podjęła działalność już w czerwcu 1945 r. i obejmowała swoim zasięgiem również teren województwa olsztyńskiego i białostockiego. Dokładnie jednak nie został sprecyzowany teren działania Izby toruńskiej. W pierwszym okresie po wojnie ujawniły się różne koncepcje co do umiejscowienia województwa i sądu apelacyjnego. Ostatecznie zwyciężyła koncepcja Bydgoszczy i tam też umiejscowiono siedzibę województwa i sądu apelacyjnego, Toruń zaś otrzymał Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika. W roku 1950 został wprowadzony nowy podział administracyjny kraju, reorganizacja sądownictwa i adwokatury. W tych warunkach Rada Adwokacka z Torunia została przeniesiona do Bydgoszczy. Nie udało się dokładnie odtworzyć tego faktu ani ustalić dokładnej daty; prawdopodobnie miało to miejsce na przełomie roku 1950/1951. Stan taki istniał aż do nowej reorganizacji administracji terenowej, sądownictwa i adwokatury w roku 1975. Wówczas to powstaje znowu województwo toruńskie i Sąd Wojewódzki w Toruniu, a NRA i Prezydium NRA uchwałami z dnia 14. VI.1975 r. i 19. VI.1975 r. (Palestra z 1975 r. nr 8—9 oraz 10) postanawiają powołać z dniem 1.I.1976 r. Izbę Adwokacką w Toruniu. Obszar działania Izby obejmuje województwo włocławskie i województwo toruńskie. Na terenie Izby działa 11 zespołów adwokackich.

Przewodniczącymi, a następnie dziekanami (okręgu sądu apelacyjnego) Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Witold Mielcarzewicz — od 1919 do XII.1933 (okres od 1919 do 1927 niepewny, ale wielce prawdopodobny),
2. Stefan Michałek — od IV.1938 do IX.1939,
3. Ignacy Dziedzic — od VI.1945 do IV.1950,
4. Władysław Lityński — od IV.1950 do II.1951 (częściowo Toruń i Bydgoszcz),
5. Wiktor Kalka — od XI.1975 do VII.1986,
6. Zygmunt Pubanc — od X.1986 — nadal.

26. Izba Adwokacka w Wałbrzychu

Została powołana do życia uchwałami NRA z dnia 14.VI.1975 r. i Prezydium NRA z dnia 19.VI.1975 r. (Palestra z 1975 r. nr 8—9 i 10) w wyniku dostosowania działania adwokatury do nowego podziału administracyjnego kraju oraz sądownictwa. Została wyłoniona z Izby wrocławskiej. Działa na terenie województwa jeleniogórskiego i wałbrzyskiego. W Izbie istnieje 12 zespołów adwokackich.

Dziedkanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Marian Kuskowski — od XI.1975 do V.1979,
2. Stanisław Baranowski — od V.1979 — nadal.

27. Izba Adwokacka w Warszawie

Na mocy dekretu Naczelnika Państwa z dnia 24.XII.1918 r. (Dz. P. PP Nr 22, poz. 75) w przedmiocie Statutu tymczasowego palestry Państwa Polskiego już w styczniu 1919 r. została powołana do życia Izba Adwokacka w Warszawie, której obszar pokrywał się z terenem działania okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie aż do IX.1939 r. Adwokatura warszawska organizacyjnie była dobrze przygotowana do podjęcia działalności samorządowej, gdyż już przed pierwszą wojną światową i podczas jej trwania podejmowała wiele inicjatyw i działań w tym względzie. Zresztą sam tekst dekretu z 1918 r. został opracowany, jak to zaznaczono wyżej, przez adwokaturę i z nieznacznymi zmianami potem opublikowany. Przepisy tego dekretu obowiązywały do 1932 r., tj. do czasu wejścia w życie prawa o ustroju adwokatury. Według posiadanych danych adwokatura warszawska liczyła na dzień 1.I.1919 r. 386 adwokatów i 14 aplikantów adwokackich, analogicznie na dzień 1.I.1926 r. — 730 adwokatów i 138 aplikantów adwokackich, na dzień 1.III.1928 r. — 866 adwokatów i 270 aplikantów adwokackich (wcześniejszych danych nie udało się ustalić), na dzień 1.XI.1932 r. — 1.521 adwokatów i 498 aplikantów adw. na dzień 1.XI.1934 r. — 1.844 adwokatów i 696 aplikantów adwokackich i na dzień 20.X.1937 r. — 2.212 adwokatów i 848 aplikantów adwokackich. Dla porównania tylko można tu przytoczyć następujące w tej mierze liczby powojenne: na dzień 31.XII.1946 r. — 1.172 adwokatów i 68 aplikantów adw., na dzień 31.XII.1950 r. — 1.046 adwokatów i 54 aplikantów adw. i na dzień 1.I.1956 r. — 1.317 adwokatów i 45 aplikantów adw. W okresie okupacji hitlerowskiej władze niemieckie też prowadziły listę adwokatów. Charakterystyczne, że na dzień 9.X.1941 r. lista ta wykazuje 792 adwokatów (z tego 702 w Warszawie), a na dzień 1.VI.1943 r. — 684 adwokatów (w tym 580 w Warszawie).

W roku 1939 Izba Adwokacka w Warszawie działała na terenie: Sądu Okręgowego w Białymstoku z powiatami w Białymstoku, Bielsku, Sokółce; Sądu Okręgowego w Łomży z powiatami w Łomży, Makowie, Ostrołęce, Ostrowi Maz., Szczuczynie, Wysokiem Mazowieckiem; Sądu Okręgowego w Łodzi z powiatami w Brzezinach, Kutnie, Łasku, Łęczycy, Łodzi; Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z powiatami w Częstochowie, Piotrkowie Trybunalskim, Radomsku, Rawie,

Tomaszowie Maz.; Sądu Okręgowego w Płocku z powiatami w Ciechanowie, Gostyninie, Mławie, Płocku, Płońsku, Przasnyszu, Rypinie, Sierpcu; Sądzie Okręgowym w Siedlcach z powiatami w Białej Podlaskiej, Garwolinie, Łukowie, Radzyniu, Siedlcach, Sokołowie, Węgrowie; Sądzie Okręgowym w Sosnowcu z powiatami w Będzinie, Olkuszu, Zawierciu; Sądu Okręgowego w Warszawie z powiatami w Błoniu, Grójcu, Łowiczu, Mińsku Mazowieckim, Pułtusk, Radzyminie, Skierniewicach, Sochaczewie, Warszawie.

Po wojnie adwokaci, którzy ocalili i znaleźli się w Warszawie, już w dniu 8 lutego 1945 r. zebrali się na Pradze i wybrali tymczasową Radę Adwokacką oraz dziekana. Obecnie Izba Adwokacka w Warszawie działa na terenie województwa ostrołęckiego i województwa stołecznego warszawskiego. W Izbie warszawskiej funkcjonuje 40 zespołów adwokackich.

Dzieszanami (okręgu sądu apelacyjnego) Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Antoni Jurkowski — od I.1919 do XII.1919 oraz od III.1924 do III.1926,
2. Jan Hebdzyński — od I.1920 do XII.1921,
3. Stefan Chomiczewski — od I.1922 do III.1923,
4. Jan Nowodworski — od III.1926 do III.1929 i od IV.1930 do XI.1932,
5. Zygmunt Sokołowski — od III.1929 do III.1930,
6. Bolesław Bielawski — od XI.1932 do XI.1933,
7. Adam Chęćmoński — od XII.1933 do XI.1935,
8. Stanisław Janczewski — od XII.1935 do XI.1936,
9. Leon Nowodworski — od XII.1936 do IV.1937 oraz od VII.1938 do IX.1939,
10. Stefan Urbanowicz — od IV.1937 do VI.1938,
11. Ryszard Henrykowski — od II.1945 do IV.1945,
12. Michał Kulczycki — od IV.1945 do I.1946,
13. Władysław Tomorowicz — od I.1946 do X.1954,
14. Marian Wajda — od X.1954 do VI.1956,
15. Stanisław Garlicki — od VI.1956 do VI.1964,
16. Zygmunt Skoczek — od VI.1964 do IV.1970,
17. Zdzisław Czeszejko-Sochacki — od IV.1970 do VI.1972,
18. Maciej Dubois — od VI.1972 — nadal.

28. Izba Adwokacka w Wilnie

Istniała od 1919 r., (a na pewno od II.1920 r.) do IX.1939 r. Została ona powołana do życia przez Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej Litwy Środkowej Abramowicza na gruncie organizacji wileńskich adwokatów przysięgłych. Od roku 1922 obowiązują już przepisy Statutu tymczasowego palestry Państwa Polskiego (Dz. U. RP Nr 47, poz. 416 i 417). Izba działała na terenie Sądu Apelacyjnego w Wilnie, a więc na terenie: Sądu Okręgowego w Grodnie z powiatami w Augustowie, Grodnie, Słonimie, Suwałkach, Wołkowysku; Sądu Okręgowego w Nowogródku z po-

wiatami w Baranowiczach, Nieświeżu, Nowogródku, Stołpcach; Sądu Okręgowego w Pińsku z powiatami w Brześciu, Drohiczynie, Kobryniu, Kosowie, Koszyrach, Luninie, Pińsku, Prużanach, Stalińsku; Sądu Okręgowego w Wilnie z powiatami w Braślawiu, Dziśnie, Lidzie, Mołodecznie, Oszmianie, Postawach, Święcianach, Wilejce, Wilnie, Wołożynie, Trokach. W styczniu 1931 r. Izba liczyła 205 adwokatów, w styczniu 1936 r. — 326 adwokatów, a na 20.X.1937 r. — 340 adwokatów i 95 aplikantów adwokackich.

Dziewiętnastu (okręgu sądu apelacyjnego) Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Marian Strumiłło — od 1919 do XI.1928 oraz od XI.1929 do XI.1931,
2. Kazimierz Petruszewicz — od XI.1928 do XI.1929 i od XI.1931 do XI.1932,
3. Bronisław Krzyżanowski — od XII.1932 do XI.1937,
4. Stanisław Bagiński — od XII.1937 do XI.1938,
5. Wincenty Łuczynski — od XII.1938 do IX.1939.

29. Izba Adwokacka we Wrocławiu

Prawie natychmiast po ustaniu działań wojennych organizuje się administracja państwa, sądownictwo i adwokatura na Śląsku. Powstaje m.in. województwo wrocławskie i Sąd Apelacyjny we Wrocławiu. Już w styczniu 1946 r. adwokatura sama organizuje Tymczasowy Komitet, który przygotował teren do powstania w nim izby adwokackiej. Została ona powołana do życia przez Ministra Sprawiedliwości 17.VI.1946 r., a ukonstytuowała się 15.VII.1946 r. Izba ta obejmowała również ziemie: opolską, zielonogórską i wałbrzyską, które w roku 1953 i 1975 stworzyły swoje oddzielne Izby. Izba wrocławska rozrastała się i mimo stworzenia Izby opolskiej, Izby zielonogórskiej i Izby wałbrzyskiej oraz odejścia w związku z tym z Izby wrocławskiej wielu adwokatów stale powiększała swoje szeregi. Na dzień 31.XII.1946 r. liczyła ona 115 adwokatów i 3 aplikantów adw., na dzień 31.XII.1950 r. odpowiednio — 230 adwokatów i 11 aplikantów adw. i na dzień 31.XII.1955 r. — 283 adwokatów i 20 aplikantów adwokackich.

Obecnie Izba obejmuje województwo legnickie i województwo wrocławskie. Na terenie Izby wrocławskiej działa 18 zespołów adwokackich.

Dziewiętnastu (okręgu sądu apelacyjnego) Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Witold Świda — od VI.1946 do V.1955,
2. Bronisław Malewicz — od V.1955 do V.1956,
3. Józef Michalak — od V.1956 do V.1964,
4. Jan Chmielnikowski — od V.1964 do IV.1970,
5. Zygmunt Ziemia — od IV.1970 do VI.1983,
6. Stanisław Afenda — od VI.1983 — nadal.

30. Izba Adwokacka w Zielonej Górze

Została powołana do życia zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości w październiku 1953 r. jako konsekwencja wcześniejszego powstania w Zie-

lonej Górze województwa i sądu wojewódzkiego. Była to mała izba — liczyła wówczas około 70 adwokatów. Obecnie Izba zielonogórska działa na terenie województwa gorzowskiego i województwa zielonogórskiego. Na jej terenie działa 13 zespołów adwokackich.

Dziekanami Wojewódzkiej, a obecnie Okręgowej Rady Adwokackiej byli adwokaci:

1. Kazimierz Fałat — od XI.1953 do I.1954,
2. Władysław Kaniewski — od I.1954 do II.1955,
3. Irena Barszczewska-Kosik — od II.1955 do V.1959,
4. Mikołaj Uzłowski — od V.1959 do VII.1967,
5. Ewald Soroko — od X.1967 do IV.1979,
6. Czesław Dużyński — od V.1979 — nadal.

Literatura i źródła

1. Dzienniki Ustaw i Monitory Polskie za okres od 1918 do 1975 r.
2. „Palestra” za okres od roku 1924 do września 1988 roku.
3. Eugeniusz Zybort: Przyczynek do historii i kroniki adwokatury za okres od 1919 do 1939 roku włącznie oraz historia i kronika Naczelnej Rady Adwokackiej w okresie od 1.I.1946 r. do 30.VI.1970 r. (na prawach rękopisu w Prezydium NRA).
4. Tadeusz Rek: Adwokatura, jej funkcje i oblicze, Wyd. Prawnicze, Warszawa 1953 r.
5. Ferdynand Rymarz: Adwokatura lubelska w okresie dwudziestolecia międzywojennego 1918—1939, „Palestra” z 1988 r. nr 7.
6. Leon Kasperski: Dzieje adwokatury na Pomorzu środkowym (rękopis nie publikowany).
7. Edmund Mazur: Rozwój terytorialny samorządu adwokackiego (rękopis znajduje się w Ośrodku Badawczym Adwokatury).
8. Edmund Mazur: Notatki i materiały własne zgromadzone z rozmów i wywiadów w ciągu 30 lat.
9. Dane z rad adwokackich nadesłane do Redakcji „Palestry” w 1988 roku.
10. Niektóre numery czasopism: „Głos Adwokatów”, „Czasopismo Adwokatów Polskich”, „Młoda Palestra”, „Nowa Palestra” — z lat 1918—1939.

ANDRZEJ BĄKOWSKI

REGULACJE PRAWNE USTROJU ADWOKATURY POLSKIEJ W LATACH 1918—1988

Niniejszy szkic na temat podstawowych aktów prawnych regulujących ustrój adwokatury polskiej w latach 1918—1988, z braku miejsca na pogłębienie wielości zagadnień, jest z konieczności tylko garścią refleksji autora o charakterze prawno-publicystycznym. Świadomość dokonanych w arty-